

RMR 737

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres

TIFFEN Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

STEN SZENT SATORANAK
BECSÜLLETBEN VALÓ

TARTASA

és TARTATTATASA.

AZ AZ: *H. 975*

Olly rövid edgyűgyű Tanítás, melyben,
az Isteni tiszteletre, és egyéb szent dol-
kra s' végekre eleitül fogván rendeltetett Helyek-
ek, kiváltképpen az Isten szent TEMPLOMINAK
Iztán minden illetlen dolgoktul való ürelesen
Tartattatása, szent irás szavaibul, és erőssé-
gibül tanittatik, és próbáltatik.

Mellyet

Prædicállot E N D R E D E N az szent
Partialis elôt. A. 1682. Die 11. Novemb. s'

ugyan a' Sz. Partiális kívánfágára

Typus alá is bocfátot

D E B R E C E N I F O R I S I S T V A N .

Király - Daroczi Prædicátor.

DEBRECENI REF. FŐISKOLA

KÖNYVTÁRA

DEBRECENBEN,

MOLTESI ISTVAN által. 1683. Eszt.

STEN SZENT SATORANAK
BECSÜLLETBEN VALÓ

TARTASA

és TARTATTATASA.

az az: *H. 975e*

Olly rövid edgyűgyű Tanítás, melyben,
az Isteni tiszteletre, és egyéb szent dol-
okra s' végekre eleitül fogván rendeltetett Helyek-
ek, kiváltképpen az Isten szent TEMPLOMINAK
Istán minden illetlen dolgoktul való ürelesen
Tartattatása, szent irás szavaibul, és erőssé-
gibül tanittatik, és próbáltatik.

Mellyet

Prædicállot E N D R E D E N az szent

Partialis elôt. A. 1682. Die 11. Novemb. s'

ugyan a' Sz. Partiális kívánfágára

Typus alá is bocfátot

D E B R E C E N I Foris I S T V A N.

Király - Daroczi Prædicátor.

DEBRECENI REF. FŐISKOLA

KÖNYVTÁRA

DEBRECENBEN,

MOLTESI ISTVAN által. 1683. Eszt.

D E D I K A L A S.

Az szent étellel, tisztá tudománnyal,
szép edgyességgel mindenűt méltán hi-
res **K Ö Z É P - S Z O L N O K V A R -**

M E G Y B E N Lévo Ur Chri-
stus hűleges Szolgainak,
mostani

Nagy tudományu, és tanácsu, nehéz dol-
gok igazgatásában ritka példaju, már Ti-
zenhat es; tendóktúl fogván való érdemes,
Esperestyének s' Seniorjának.

Tisz: **K Ö R M E N D I B. P E T E R**
Sogor Uramnak ő kegyelmének, min-
denekben nagy Fautoromnak
s' gondviselőmnek.

Es ugyan

Azon Tractusban lévő, Ur Christus
minden rendben lévő hűleges Szolgai-
nak, En Uraimnak, az Urban kívánatos
Atyámfainac, s' Szolga-társaimnak, ez, ő
kegyelmek kívánságára, s' kölcségek ál-
tal ki-bocsáttatott csekély iráfoeskamot
kész engedelmséggel, és jó szível offeráлом.

Debraczeni Foris István.

K-Daroczi Prædicator.

Anno Æræ Christianæ, 1683. 17. Martii

Isten Szent Sátorának becsületben való
tartása, és tartattatása.

Leczke: Levit. 19. vers. 30.

Az én szent Sátoromat bec...

st. ben tarcásások.

En vagyok az Ur.

Előljáro-beszéd.

AZ Isten Templomának, és Sátorának tulajdonsá-
gi, a' többi közöt, ezek:

1. Az szentség, az az, hogy szent légyen, és
hogy szent-is volt. Szent volt pedig az Templom
nem csak azért hogy az Isteni tiszteletnek helye volt;
hanem azon kívül neminemű Ceremoniás szent-
léggel-is szent volt, mert az Istennek itt alat a' föl-
dön, széki, udvara, a' menyorf;ágnak czimere, a' jö-
vendőben, emberi testben meg-jelenendő Christus-
nak ábrázolója volt, minemű szentségek ma a' mi
Templominknak nincsenec.

2. Az csudákkal való bővölködés, mellyeket
elő számlálni nem szükség, mint bizontalanokat.

3. Az becsületben való tartás, melynek igen
nagyak kellett lenni, Istennek ez parancsolattya sje-
rint, melly a' mi leczkénk.

Summa sjerint, erősen parancsollya Isten sient
Sátorának becsületben való tartását. Okat-is adván.

1. Rész. Vagyon ez parancsolat. *Az én sient
Sátoromat &c.*

2. Réfz. Vagyon az indito erős ok. *En va-gyok az Ur.*

MAGYARAZAT.

1. Kérdés. Mit kel érteni az Isten Sátorán?

Felelet. 1. Azt a Sátort, mellynek fő építő mestere maga volt az Isten. Lásd. Exod. 25. 40. Act. 7. 44. Hebr. 8. 5. Utanna valok pedig, Besáleel, Juda nemzetségéből, Aholiáb, Dán nemzetségéből, és több bölcs emberek. Exod. 31. 2-6. és 35. 30-36. holot *NB.* merő csuda volt, hogy olly Egyiptomi rabság miat el-parasztult emberek között találtattanak olyanok, kik ez nagy munkát vighez vinnék, és az Sádokkal edgyűt, a' puštát be-járo Isten Sátorát oly hamar el-vigeznék; mert ugyan-is kezdék csinálni azt, az Egyptombul valo kisébadulás után, az első estendőnc *Tisri* nevű, *akar mondgyuk* Sz. Mihály havában, es az Másik estendőnc első holnapjában. *akar mondgyuk*, Böjt-más havában, hat holnapok alatt el-is vigezék Exod. 40. v. 1. 2. Mely Sátorát más nével hívják: Hajléknac, bizonságtételnek Sátorának &c. melyben gyűlt az Nép az Istennek tiszteletire, és nagy dolgokrul valo meg-kérdésére. Exod. 25. 22. Melynek materijáru olvad Exod. 25. 2--8. és 35. 5-9. Formájáru ilmét Exod. 26.

Réfszei ez szent Satornak im ez hármak voltanak.

1. Az Tornác, vagy Pitvar. 2. A' szent hely. 3. A' leg-szentségesb hely, vagy Szentek szente, mellyek más nag' derék dolgokat jelentettek. *Volleb. Th. Christ. lib. 1. cap. 14.*

I. A' Christusra nézve.

4. A' pitvar, a' földet mellyen a' Christus meg-áldoztatott.

b, A'

b. A' szent hely, a' látható eget, mellyen a' Christus által ment.

c. A' leg-szentségesb hely, az egeknek egét, mellyen a' Christus bé-ment. Hebr. 4. 14. *Vagyon nagy Papi Fejedelmünk ki az egeket által hatorta, tudni illik a' Jésus, az Istennek Fia.*

II. Az Ecclesiára nézve.

Az az három réfz az Ecclesiá három féle állapotját nézte.

1. A' külsőt, a' mennyiben jókat és gonoszokat bé-foglal, és fogad, mint köz pitvar.

2. A' kegyelem állapotját (melly az Ecclesiá bent helye) mellyen csak az igaz lelki Papok forgolódnak

3. A' dicsőségnek állapotját, mellyen, mint belső ágyasházban ez élet után az Ecclesiá, fog bévitettetni, és örökké ott nyugodni.

Edényi e' szent Satornak im ezek voltak:

I. A' Tornácban, vagy Pitvarban.

I. Az Ercz Oltár, *akar*, egészlen égő áldozatnak Oltára. Exod. 40. 29. hozzá tartozó edényekkel edgyűtt. Exod. 27. 1--8. mellynek titkait magyarázza szent Pál. Hebr. 13. 10.

II. Az Ercz Moldó, mellyen viz állott, Aronnak és fiainak mosodásokra. Exod. 30. 18-21. mellynek helyében csinálta oszta Salomon az Ercz Tengert. 1 Reg. 7. 23. 2 Chron. 4. 2.

II. A' szent helyen.

1. Az Arany oltár. Exod. 30. 1. seqv. mely a' Christus érdemét jelentette. Eph. 5. 2.

2. Az Arany Gyertyatarto. Exod. 25. 31. és 27. 20. 21.

A 3

3. Az

3. Az Aranyasztal. Exod. 25. 23.

4. A' Frigy-láda, és ahoz valok, Exod. 25. 10.

Felelet. II. Az Isten Templomát, holott *NB.* az régieknek nem volt Templomok; hanem az Izrael Fiainak Egyiptomból való kijöveleke után 480. éftendőben. Szent György havában, Salomon, birodalmának 4dik éftendéjében, az Moria hegynek tetején. Jerufalem városa felet kezdet **E-LŐSZSZŐR** Templomot eppiteni. 1. Reg. 6. 1. 2. Chron. 3. 1. Világ teremtése után, mint edgy 3003. éftendőkkel, mellyet el-is vigezet birodalmának 1 idik éftendéjében. Mint-Szent havában, hét éftendők alatt. 1. Reg. 6. 38. Melly Templom, merő világ első, és nagy csudája volt, nagy dicsőséges volta miat.

Ez Templom eppítésétül David Király, noha fok aranyat, és ezüstöt szerzet vala, meg-tiltatatot. 1. Chron. 22. 8. és 28. 11. seqv.

Az mivelec között fő volt az Tyrusbeli Hiram, és az Gibleusoc, 1. Reg. 5. 18. A' munkások sáam szerint voltak száz-nyolczvan három ezren, és három sázan. 183300. Confer. 1. Reg. 5. 13. 15. 16. Kik merő Isten napi számosi voltak, és az ő felsége Templomához fát és követ kősitettek.

Részci e' s'ent Templomnak im ez háromak voltak.

1. Az tornacz vagy pitvar. (2) A' s'ent hely. (3) A' s'entek s'ente. Több aprobb részecsket elhaltatván ez s'ent templom körül titkos dolgokat-is találunk. Mert az a' s'ent Templom jelentette mind azt, valamiben Isten lakni akar, és méltoztatik.

Ugy-mint

1. A'

1. A' Christus s'ent testét, melyben az Istenésg mint templombá meg-jelenendő vala, mint maga Urunk magyarázván, mondgya. Joh. 2. 19. seqv. *Roncsatok - el'etemplomot, és harmad napra fel-éppitem azt, v. 21. ő pedig szól vala az maga testének templomárul.*

2. Az eget, mint Isten dicsősége'nek helyet, melyben a' Christus teste űlni fogna. Hebr. 9. 24. *Mert nem kézzel csinált s'entségben ment bé a' Christus, hanem az égben, hogy meg-jelennyik Istennek előtte érestünk, most.*

3. Az Ecclesiát, melyben az Isten jelen vagyon, *Matt. 28. 20. Apoc. 1. 13.*

4. Annak edényi, jelentettének minden hiveket. 1. *Thess. 4. 4.*

5. Salomon, annak építője, a' Christust, ki-is az ő Anyaszentegyházát építi, *Matt. 16. 18. Eph. 2. 21.*

6. Az Tyrusbéliek, és egyebek, kik e' s'ent munkára fogadtattanak volt, jelentették az pogányokat, kik az Ecclesiá közé bé hivatandók valának.

7. Hogy ez csudára méltó nagy éppület, minden fejsze, pöröly, vagy valami vas szerkezám pendülése nélkül ízépen végben ment. 1. Reg. 6. 7. azzal jelentődött az, hogy Isten az Ecclesiát éppíti csendes úton módon, - az ige és lélek által, nem kegyetlenség, vagy világi motusok által.

Tartott fenn ez dicsőséges **E L S Ö** Jerufalembéli Templom tovább 400. éftendőknel; de o'fztán à Babylioniusok Hadnagya, Nabuzar - Adán felgyújtás és el-égeté, Sedechiásnak, Juda rozf Királyának, XI. éftendéjében, mikor à Sidóság à Babylóniaké-

niai keferves fogságra vitetnék, és mint a' nyáj hajtat-
nék. 2. Reg. 25. 2. Chron. 36. Jer. 40. 1.

Ez nagy romlás lótt világ teremtetetése után
3415. éfztendő tájban.

Ez hetven éfztendőig tartó, keferves rabságbúl
való ki-fzabadulás után. 2. Chron. 36. 22. Efd. 1. 1.
Jer. 25. 12. és 29. 10. Dárius Királynak második
éftendejében az hatodik hólnapnak 24 dik napján
kezdék az MASODIK Templomot, melly Zorobá-
belének mondatik, éppéteni. Hag. 1. 15. és 46. éfz-
tendők folyáfa alatt építék meg. Joh. 2. 20. mellyet,
minekutánna az útolsobb időkben sok szép alkotmá-
nyokkal ékegetet s' öregbített meg Herodes, né-
mellyek, (noha helytelenül) HARMADIK Templom-
nak mondgyák. Abban disputált. Luc. 2. 46. tanít-
tot-is maga à mi édes Idvezítőnk, mint az Evangéli-
sták irási bizonyíttyák. Melly vólt edgyik nagyobb
dicsőisége ez MASODIK Templomnak, az ELSŐNEL.
Malach. 3. 1. Matt. 12. 42. Hag. 2. 9.

Tartott fenn ez MASODIK Templom mint edgy
410. éfztendőig, az után Titus Vespasianus által
el-rontatott, Christus Urunk jövendőlése szerint.
Matt. 24. 2. Marc. 13. 2. Luc. 19. 44. Anno Do-
mini 71. mint Severus Sulpitius írja, vagy 72. mint
másoknak tetzik. Azért à Jérusalembeli kétőer
meg-építtetett híres Templom, tartott fenn summá-
son mint edgy 810. éfztendőig.

A' Sidók még à HARMADIK Templomot várják.
Ezech. 40. és következő részei szerint, melly à Mes-
fiás idejében meg-fogna épülni, de haszontalanul,
mert ez Messfiának, az második Templomban, mel-
lyet

lyet Zorobábel épített, kellett eljöni. Hag. 2. 8. 9. és
abban tanítani, mellyben el-jött vólt, s' tanított-is ő
Felsege sokszor.

Itt ezt vegyük éfzünkben, hogy Jérusálem váro-
sának, à Második Templommal edgyütt való pusztu-
lását HAT nagy hallatlan dolgok, és csudák előz-
ték meg. Joseph. de bello Judaic. Cap. 12.

1. Egy Jesus nevű szánto ember, az Városnak
meg-sálása és pusztulása előtt, HET egés; éfztendők-
kel s' őt holnapok kal süntelen a' templomban futos-
ván ezt kiáltotta: Szó Nap-keletrül; Szó Nap-nyu-
gotrul, Szó a' négy szélekrül. Szó Jerusálem, az
Templom, az új Ferjék, Menyecek, és az egés; Kős-
ség ellen: mely kiáltásáért. noha ves; s' övel meg-ve-
retet; mindazáltal ő nem halgatot mind addig-is,
még Jerusálemet a' Romai vitézek környül nem vet-
ték, és neki vért nem oltottak szemében az köfalon.

2. Egy Hegyes-tör forma üstökös csillag esten-
deig a' Város felet latczot.

3. Az Templomnak rezes ajtai, mellyeket 20.
emberek-is más; sor nehezen nyitottanak-ki, ma-
gokban meg-nyiltanak.

4. A' Templomban éjjel ily szo hallatot: MEN-
NYÜNK-EL INNET.

5. Ellenkező feregeg láttattanak az levegő égben,
lásd hasonlorul. 2. Mach. 5. 1. 2. 3.

6. Egy Tehén, mellyet csak hamar meg-áldozni
akarnak vala, a' Templomban, bárányt, nem borjut
ellet, mellyekbiül tanulhattanak volna.

Ez két Templomin kívül Istennek, hasonló nagy
Templomot csináltak az különös Sidók Samaria-
ban az

ban az Garizim hegyén, Manafsénak, Jaddi Fő-Papnak atyafiának tanácsából, mely miat a' Sidók, és Samaritanusok között lévő veszekedés igen nevedeket. *Joh. 4. v. 9. és 20.* Ezt nevezik SAMARIAI TEMPLOMNAK, mely 200. éftendőkig duralt, az után Hircánustul el-rontatot.

A' Samaritanusok creditirúl &c. *Lásd Fran. Burm. Præcep. olim charissim. A.D. 1679. 21. Dio Novem. denati. Synop. Theol. Libr. 4. Cap. 35. th. 7.*

Ezen kívül más templomokat is csináltak Egyiptomban a' Sidók, magokat (helytelenül) támogatván, *Esa. 19. v. 19.*

1. Onias, Simeon Justus kisébik Fia, ezt nevezik ALEXANDRIAI Templomnak. Tartot ez fen 343. éft. az után Vespasianus által be-záratot.

2. Onias, Onias harmadik Fő Papnak Fia, Antiochus Epiphanes, és Ptolomæus Philometor alatt. Ez tartot fen 200. éftendőkig.

Ezeken kívül, több apro kápolnakat is csináltak imit amot a' Sidók.

2. KERD. Miképpen mondatik az Isten Sátora szentnek?

FELEL. Az előljáro befédben meg-mondók.

3. KERD. Micsodás becsületben kel tartani, vagy micsodas becsülettel kel becsülni az Isten Sátorát, és Templomit?

FELEL. Nem Istenivel mint a' Papisták az oltysát, képeket, és egyéb edényeket, mert az őket nem illeti, nem *positiva* (a' mint hijják) reverentiával; hanem *Privativa*, ollyannal t. i. mellyel azt mivellyük hogy ne légyen semmi oly dolog az Isten tisztelté

néző

néző dolgok és helyek körül, mely annak méltóságát, tisztaságát meg-kisébbitené vagy csonkítaná mikor ostan az Isteni tisztet végben megyen, azokban és azok által. P. O. Nem jo, sem szabad az Templomokban, s' azok körül bort arulni és innya, mert az Ur Vacsorájával való élésnek méltóságát minuallya; mert a' tekervényes gonof; sziv így gondolkodhatik: szabad nekem az Templomban és az körül többet ennem és innom! miért venném hat csak azt a' kiesint, így arulni, kufarkodni (éres többeket is) sem szabad, mert Christus Urunk azokat a' Templombul ki szte. *Luc. 19. 45. 36. 47. Joh. 2. 14. 16. Veld ós; ve. 1. Cor. 21. v. 22. és az helynek mivolta is a' bünt öregbiti. Amef. med. Th. l. 1. C. 14. th. 5.*

KERD. Miben áll az Isten templominak, és egyéb isteni tisztetnek éf; közeinek becsületben való tartása?

FELEL. 1. Abban hogy azokat a' sz. dolgokat, u. m. ige halgatást, Ur Vacsorájával való élést, Templomokat &c. nagyra becsüllyük, és meg ne utállyuk, még csak sziveinkben is, mint a' Gádarenu-sok a' Christust, *Matth. 8. 34.* a' Sidók a' Templomot, *Luc. 2. 19. 45. 46. 47.* David az Isten befédit, *2. Sam. 12. 9;* hanem inkább a' külső dolgok-tul valójában meg-külömböztetsük, és meg-külömböztetnek lenni comprobálljuk.

2. Abban áll, hogy féllýünk a' szent dolgokkal méltatlanul, és csak mint egy játékkal, az az, rut, nem szabad alávalo dolgokkal élni.

P. O. I. Az Isten nevére hamislan ne esküdjünk.

II. Az Mi-Atyánkal, Credoval ne bővöl-lyünk, hideglelést azokat le-írván, ne űzzünk, mert ugyan-is a' mint mondgya egy valaki. *Ha az fülben bé mondor ige nem használ, mimodon használna az nyokon függő ige.*

III. Az ſent irás f;avaival, mineműnek a' többi közöt, ezek is: *Nehéz beſzéd ez: ſo nekünk it lak-nunk: Ki mene ez ő bangjok &c.* ne jádczunk, és az Iſten hatalmát lelkünk idveſſegére *Rom. 1. 16.* teſti hivalkodásra ne fordítsuk.

IV. Közönleges beſzédben az Iſten tulajdon-ságait hijjában ne emlegeſsük.

V. Az Iſten Templomit fajtalan beſzédekkel, vizelléſſel, ocsmányſággal &c. ne rutitesuk, diſjno ólla, Korcsomává, buzás kafsá, élés házzà ne tegyük, az ſentek nyugovo helyeit, és azokban lévő csontokat &c. mint kikért a' Chriſtus meg-holt, rut marháink aklainak ne áskálljuk és nag' profanè ne hánnyuk; hanem a' Templomok ſzentlegit, puritását kívül, belől oltalmazzuk, s' másokkal-is erők ſzerint oltalmaztatſuk, meg-gondolván Iſtennek következő ſzavait a' leczkèben. *En vagyok az Ur. m. b. m.* meg-tudgyátok mit parancsoltam, meg-is fogadyátok, mert Ur lévén boſ;út állok parancsolatomnak meg nem fogadásaért.

Hinc: a' Sidoknak az ő babonájok ſerint, nem volt ſabad a' templomban lé-ülni, abban pòkdòſni. kákogni, bortal járni, ſetálni; sőt ha valakinek volt Jeruſálemben magas háza, nem volt annak onnét a' *Sanctum Sanctorum* felé nézni, mellyekkel az Iſten templomának nagy becsületben való tartását mutatták-meg a' Sidok.

5 KER-

5. Kérdés. Miért hogy olly ſzoroffan az M A G A SATORAT parancsollya Iſten becsületben tartani?

Felelet. Hogy azzal meg-mutassa, hogy ſem maga, à magának válaſztott helyeket el-cserélmi nem akarja, ſem mások által cseréltetni, változtatni nem ſzenvedi, nem ſzereti, és így azoknak ſzentségekre, méltóságokra vigyáz, és azokat inculcálja, mint meg-látſzik, *Exod. 33. 17. 1. Reg. 8. 43. Luc. 2. 27.* holott az Iſtentül rendeltetett helyen való cultus parancsoltatik, és kedveſnek lenni tanittatik.

T A N U S A G.

Az Iſten ſzent TEMPLOMINAK (à Sátor el mulván) és azokhoz való ſzent helyeknek becsületben való tartásával és tartattatásával minden ember tartozik. A' Leczkèben Iſten parancsollya, melyre nézve, Nem engedí vala Chriſtus Urunk, hogy ſenki valami edenyt a' Templomon által-vinne. *Marc. 11. 16.* Okai az Tanuságnak.

1. Mert azoknak meg nem becsüllóji Iſtennek nagy haragjában eſnek, máſſzor-is eſtenek, *Matth. 21. 12, 13. Marc. 11. 15. 16. Luc. 19. 45. 46. Joh. 2. 14, 15, 16.* holott maga az Ur Jéſus nem csak pironगतó ſzókkal él az Templomnak mocskolói ellen, hanem ugyan eròvel áll boſ;út rajtok, oſtott eſinálván hátokra, az ő bárányi együgyűségérül ſelidégérül majd mint edgy ugyan el-felekezvén. Melly dolgot mivel maga kezeivel cselekedett, nem más által cselekedtetett ő Felsege, amazok cselekedetinek éktelen voltát fejezte-ki, mint midön valamely Király vagy Fejedelem, ha kin maga áll boſ;út, azzal annak vétkének nagysága, és à

B 3

Tifz

es ellenségnek ne adgya. *Lam. 2. 6. 7.* vagy el ne hadgya, mint *Ezech. 11. v. 23.* és Lelki eledelünk tárhazait Lelki éhségnek sovány parlagjává ne fordítsa. *Jerem. 7. 12. 14.*

3. Oka. Mert az Isten Templominak s' azokban véghez mēni űköt Isteni tiszteletnek nálunk lévő szabados exercitiuma, Istennek hozzánk nagy ajándéka; mint ellenben azoktul való meg-fosztás, keserves látogatása. Lásd: *Amos. 8. 11. 12.*

AZERT a' hol vadnak, méltók a' becsülletre.

Hafznái a' Tanúlágnak.

1. Hafzon. Feddésnek vagy meg-győzésnek hafzi:

I. Feddi a' külső Tiszteletűket, kiknek bizony nagyobb gondgyok vagyon magok udvara s' jószágok hafznára, mint sem az Isten házaira, szapora valóban az *Edictum, a' Patens, a' Sancz, Adó, Taxa, Quártély* felől, még penig e' szokott subscriptióval: ----- a' nyargalór-ú meg-veszszük, ha ekkor meg nem leszsz, &c.

Oh rozsz szokást bē-szívó Nemzet! nem érzed keservefen, hogy a' kik azon űkkel élnek, azok mit att pusztulsz, *de az Isten házainak becsülletiről ne grüjjaj* azoknak nyilván, mert azt, a' ki őket fel-emelte, el-felejtették, és dicsőségérül keves gondot viselnek. *Esa. 1. 10. seq.*

II. Az belsőkét-is, kikben (venia zelosorum dixerim) igen ritka és rövid az Isten házaihoz való *realis* buzgóság, és cura, sőt sokszor a' kapott kü Prerogativa és eminentia miatt, más szolgait a' Christusnak kevelsē tartják, és venerállyák, igen akarván áldozni magok gyalmának, és így a' világi ál-orczá dign

dignitas miat, az Isten tiszteletinek élē mozditásában könnyen hátra allanak. &c.

III. Az köz-népet-is, kiknek-is ez aránt fokokban világoson sántit hibás magok viselése; mert.

1. Az Isten oltári környül forgolodo szolgáknak eleitől fogván rendeltetett jövedelmeket doló, vagy violentiā el-vonták, az Isten szolgait azok által meg-szomorítván, abalienálták, és így fok helyeken az Isten házait magok el-pusztulni munkáldták, mellyeket immár rokák, farkalok laknak, és éktelen ordítással dehonestálnak, mert, (meg-kelellallani) az kősségnek edgyik nagy tudománya ez: hogy Papját meg-csalhassa, &c. *Lásd it Canon: in Major. 61. 67.*

2. Az Isten templomit, az hol meg-maradtanak-is, emez amaz fogás és prtextus alatt, igen magános külső világi hafzonra vagy egy képpen, vagy másképpen fordították. (noha szomoruvan s' igazán, azt is meg kelellallanunk, hogy fok helyeken bizony nincsen már oly hely, holot vagy csak egy szép falattyát, ruháját ez szegény kősség a' rajta kegyetlenkedők miat, akár K. akár L. akár mások legyenek, meg-maraszthassa, s' azokbul mikor kellenek, élhelsen,) mellyekre nézve oh boldog Isten! bizony szent templomidnak CZIMERE romlott Országunknak a'probb Városiban s' Faluiban helyesen ez lehetne: még-pedig az Templomok Homlokira irattatván:

Buzás Kus: Elés és Koresoma ház; Szabolnás bolt, és egyebek illyek. Azoknak kerítésnek nevek

nevek ísmét ez lehetne: *Déli hely*, nem nyugodalom helye, mellyen az szegénységnek díszna, juha, lova &c. délel, és egyéb apro marhája, az hatalmasok előt, apro kalyibakban rejtekben vagyon, magokkal az emberekkel edgyütt.

Melly szent templomidnak ilyen profánáltatásit meddig nézi és engedi felséged, tudgya egyedül à te Lelked. Oh! de bár ne késnék az óra, mellyen azokat meg-tisztittatván állatná Felséged a' régi puritásra vizsgálja, hadd örülne Jákób és Izrael azokban, és énekelne, HALLELUJA. Itt ezt tartasuk-meg: Az Isten templominak, meg nem becsüllői, merő azon Nabuzar-Adán maradéki, s' unokái, mert mint ő, seregivel edgyütt semmit sem hagyta az Jérusálembeéli templomban. 2. Reg. 25. 13. sequ. valami ahoz való volt, így ezek-is semmit sem adnak az Isten Templomin, azoknak munitióin, mint akár melly paraszt házon és funduson, kiknek adgyon Isten bünnön bántódo szivet, meg-térő lelkét, az ő népének ísmét pihenést, ohajtyuk.

2. Halzon. INTŐ. Intetünk közönségesen mindnyájan az törvény ereje szerint, Lev. 19. v. 30. arra, hogy az Isten Templomit meg-becsüllýük, az az: csak azokra a' szent végekre és hásonokra fordítsuk, mellyekre Istentől rendeltettek.

Ugy mint:

I. Ott buzgoságozon, még penig *cum attentione* & *confidentia* könyörögjünk, Psal. 85. 5. Eccl. 5. 1. 2. 3. Matth. 7. 7--10. Mert azok azért hivattnak imádságnak házainak. Esa. 56. 7. *cum Parallelo*
és ott

és ott a' tőb Szentek imádságával fogatosb Isten előtt. *Matth. 18. 20.* Erre képest mondgya Tertul-lianus; *A ki a' Templomban nem imádkozik, olyan mint ha a' vendégségben nem ennék; az harczon nem harcolna; az ágyon nem alunnék, &c.*

II. Oda az Isten igéjének halgatására, tanulására, tanítására, Sacramentumokkal való élésre, &c. seregenkint fel-gyűllyünk. *Psal. 122. 1. Dávidot. Luc. 19. 47. A' Christust ez aránt követvén. Lásd Exod. 23. 17. 1. Samu. 1. 3. sequ. Luc. 2. 37. 38. Actor. 3. 1. 1. Corin. 16. 2. 2. Reg. 23. 21, 22, 23. 2. Chronic. 35. 1--19. s' a' többit.*

Málodszor intetnek a' külső világi nagy Titztek, Urak, Fejedelmek, hogy ez aránt elfezek, vigyázók, buzgók legyenek. *Psal. 2. 10. 11.* és vegyék észre magokat az szunnyadozás után, hogy gondviseletlenségben talaltatván s' itiltetvén el ne ráncsák őket. *Psal. 50. v. 22.* és Isten előtt való szám adások fontosb ne legyen, és ez után legyenek Isten Templominak jobb gondviselői, Curatori, dajkái, annak mocskolóinak, fel-rontóinak, és *quoquo modo profanatorinak severus vindexi.* Követvén az régi boldog emlekezeti kegyes Királyoknak nyomdokit, példait, minéműek voltak, *A s. 1. Reg. 15. 12. sequ. EZECHIAS. 2. Reg. 18. 1. sequ. 2. Chron. 29. JOSIAS. 2. Reg. 22. & 23. 2. Chron. 34. JOSUE. ki a' Sacrilegus Achánt házának nepeitől meg-bünteté. Jos. 7.* Azonban vigyáztnak, hogy az Balthasár bűnéből részt valamikézt ne vegyenek, évn avagy iván olyan edényekből, mellyek az

lyek az előtt Istennek szenteltettek vólt; de Nabu-
godonozor, és Nabuzar-Adán unokái által, az *pro-*
fanus ususra fordítottak. *Dan. 5. 1 sequ. 2. Reg. 25.*
hogy bűnéből részt vevén, büntetésébül is részt
ne kellesek venniük. *Juxta Apoc. 18. 4.*

Harmadszor intetnek az Egyházi belső Birák, a' kik
eddig az Isten Templomért buzgottanak, ez után-
is buzogjanak meg-restülés nélkül, mert akkor mi-
kor, &c. *1. Petr. 5. v. 4.* és Isten ö vélek lélsen, ö
bennék magát meg-dicsőíti, mint kedves szolgálban.

Nevezet szerint, ez Tractusban lévő Chri-
stus Jesus szolgainak 16. ezteendőktül fogván való
értelmes Birája, Körmendi Péter Uram, ki eddig az
Isten Templominak becsületben tartója s' tartatója
vóltál, s' a' mi nagyobb, pogányok tüze miatt el-é-
gett, Istennek ez Tractusban lévő 18. Templomi-
nak fel-éppítésében főök vóltál. (neveit itt elő tá-
lálni nem szükség) ezen buzgóságban mind halá-
lig menny elő, mert fáradságnak jutalma kövér
lélsen és bő. *1. Petr. 5. 4.*

Negyedzer intetnek az Egyházi szolgák; hogy
az Isten Templominak becsületben való tartattatá-
sát nyílt torokkal prédikállyák. *Esa. 58. 1.* mint
kiknek kötelefségek azokhoz vagyon. *Psal. 134. 1.*
és mikor irreverentiajokat láttyák a' nép közöt, serió
kajlallyák a' mennyire tüllök lehet szoval, kérésel,
intésel reformállyák, magok-is, cselédek-is rever-
tállyák: mert nagy szegény lesz ha kinek az irreve-
rentia Eccho visza fog szollani, s' hangozni. *Juxta*
Rom. 2. 2 1. 2. 24- a' ki prédikálod a' templomoknak
becsületben való tartását, magad nem tartod!

ötöd-

ötödször intetik az köfseg, hogy az Isten tem-
plomit tisztaságban becsületben tarcsa, hogy mi-
kor ot a' nyomoruság közzül fog kiáltani, Isten-is ö-
tet meg-halgassa *Psal. 50. 15. 2. Chron. 20. 7. 8. 9.*
Amen.

Votum Authoris.

En Uram, én Istenem, a' te Templomod-
nak pénz tarto Ládájában vetettem most
ez két kis Fillért, töllem ved jo neven.
Marc. 12. 41-44. Luc. 21. 1-4. és segély
engemet hogy mázfszor többet - is
vigan vethesek.

Epilogus Concionis.

Csonka Templomidat Uram szánd s' eppics meg.
Mit mivel ellenség azokkal, jól nézd meg.
Töllök szélyel özlott Szolgaidat hozd meg.
Pufzta Faluidat emberekkel tölc meg.
Örülj oh mi Urunk a' te munkaidban,
Lakozzál Magyarok közt, szent Sionodban,
Had lakjunk békével még édes hazánkban.
Holtunk után pedig a' te országodban.

V E G E.

Irárn K. Daroczon a' Karafzna Viz mellet'
1683. Ezte. 17. Martij.
Debreczeni Foris István, a' Kuruczok
Qvartélyozásfaktor.

lyek az előtt Istennek szenteltettek vólt; de Nabu-
godonozor, és Nabuzar-Adán unokái által, az *pro-
fanus usupra* fordítottak. *Dan. 5. 1 sequ. 2. Reg. 25.*
hogy bűnéből részt vevén, büntetéséből is részt
ne kellesek venniük. *Juxta Apoc. 18. 4.*

Harmadőor intetnek az Egyházi belső Birák, a' kik
eddig az Isten Templomért buzgottanak, ez után-
is buzogjanak meg-restülés nélkül, mert akkor mi-
kor, &c. *1. Petr. 5. v. 4.* és Isten ö vélek lélzen, ő
bennek magát meg-diesőiti, mint kedves szolgálban.

Nevezet szerint, itt, ez Tractusban lévő Chris-
tus Jesus szolgainak 16. éfztendőkötül fogván való
értelmes Birája, Körmenői Péter Uram, ki eddig az
Isten Templominak becsülletben tartója s' tartatója
vóltál, s' a' mi nagyobb, pogányok tűze miatt el-é-
gett, Istennek ez Tractusban lévő 18. Templomi-
nak fel-éppítésében főök vóltál. (neveit itt elő tá-
lálni nem szükség) ezen buzgóságban mind halá-
lig menny elő, mert fáradságodnak jutalma kövér
lélzen es bő. *1. Petr. 5. 4.*

Negyedőzer intetnek az Egyházi szolgák; hogy
az Isten Templominak becsülletben való tartattatá-
sát nyílt torokkal prédikállyák. *Esa. 58. 1.* mint
kiknek köteleések azokhoz vagyón. *Psal. 134. 1.*
és mikor irreverentiajokat láttyák a' nép között, seridő
fajlallyák a' mennyire tüllök lehet szoval, kérésfel,
intésfel reformállyák, magok-is, cselédek-is rever-
tállyák: mert nagy szégyen lesz ha kinck az irreve-
rentia Eccho visza fog szollani, s' hangozni. *juxta
Rom. 2. 21. 22. 24.* a' ki prédikálod a' templomoknak
becsülletben való tartását, magad nem tartod!

ötöd-

ötödőzör intetik az köfség, hogy az Isten tem-
plomit tisztaságban becsülletben tarcsa, hogy mi-
kor ot a' nyomoruság közzül fog kiáltani, Isten-is ő-
tet meg-halgafsa *Psal. 50. 15. 2. Chron. 20. 7. 8. 9.*
Amen.

Votum Authoris.

En Uram, én Istenem, a' te Templomod-
nak pénz tarto Ládájában vetettem most
ez két kis Fillért, töllem ved jo neven.
Marc. 12. 41-44. Luc. 21. 1-4. és fegély
engemet hogy mászför többet - is
vigan vethesek.

Epilogus Concionis.

Csonka Templomidat Uram szánd s' eppics meg.
Mit mivel ellenfég azokkal, jól nézd meg.
Tüllök széllyel öfzlott Szolgaidat hozd meg.
Pufzta Faluidat emberekkel töles meg.
Örüly oh mi Urunk a' te munkaidban,
Lakozzál Magyarok közt, szent Sionodban,
Had lakjunk békével még édes hazánkban.
Holtunk után pedig a' te országodban.

V E G E.

Iram K. Daroczon a' Karafzna Viz mellet.
1683. Éfzt. 17. Martij.
Debreczeni Foris István, a' Kuruczok
Qvartélyozáfakor.

